

prof. JUDr. Jozef Čentěš, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave

Právnická fakulta

Oponentský p o s u d o k

na habilitačnú prácu JUDr. Mateja Horvata, PhD. „Administratívna zodpovednosť právnických osôb“ v študijnom odbore 3.4.4 správne právo

Na základe vymenovania dekanom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave podávam oponentský posudok na habilitačnú prácu JUDr. Mateja Horvata, PhD. „Administratívna zodpovednosť právnických osôb“ (ďalej len „habilitačná práca“), ktorá bola predložená vo forme monografie.

Medzi aktuálne témy, ktorým je venovaná pozornosť v podmienkach Slovenskej republiky, nesporne patrí administratívna zodpovednosť právnických osôb. Aktuálnosť témy nesporne súvisí aj s problematikou správneho trestania, ktorej je venovaná pozornosť v odbornej literatúre, aplikačnej praxi a nesporne aj na viacerých vedeckých konferenciách. S prihliadnutím aj na doposiaľ absentujúcu monografiu na zvolenú tému v podmienkach Slovenskej republiky, možno oceniť záujem autora spracovať komplexne problematiku administratívnej zodpovednosti právnických osôb.

Z hľadiska obsahu posudzovanú habilitačnú prácu tvorí 248 strán textu, ktorý je rozdelený celkovo do piatich ťažiskových kapitol. Autor pri spracovaní textu habilitačnej práce správne postupoval od všeobecného (konceptia právnej zodpovednosti) ku konkrétnemu (subjekt správneho deliktu, okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu a zánik trestnosti – sankcionovateľnosti právnickej osoby, sankcie a iné právne dôsledky správneho deliktu právnickou osobou, konanie o správnom delikte právnickej osoby). K prehľadnosti habilitačnej práce nesporne prospelo, že autor rozlíšil hmotnoprávnu časť a procesnoprávnu časť, čo prispelo k tomu, že habilitačná práca je prehľadná a dobre sa v nej dá orientovať. K Prehľadnosť habilitačnej práce je navyše obohatená tým, že na konci každej kapitoly sformuloval čiastkové závery.

Z hľadiska spôsobu spracovania habilitačnej práce možno pozitívne hodnotiť, že autor vhodne prepojil teoretické východiská zvolenej problematiky (najmä teoretické východiská

právnej zodpovednosti) spolu s aplikačnou praxou, najmä vybrané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré mu umožnili zovšeobecnenie návodu pre právnu prax z hľadiska problematiky vyvodzovania administratívnej zodpovednosti právnických osôb. K pozitívam habilitačnej práce nesporne patrí práca s použitou literatúrou a najmä súdnou rozhodovacou činnosťou, čo možno podporiť aj bohatou citačnou činnosťou.

Z hľadiska vedeckého prístupu autor správne využil vedecké metódy, najmä analýzy a syntézy, porovnávaciu zásadu, historickú zásadu.

V posudzovanej habilitačnej práci autor vhodne sformuloval cieľ práce, ktorým bolo zodpovedanie otázky, či právna úprava administratívnej zodpovednosti právnických osôb je spracovaná v legislatívnej oblasti v podmienkach Slovenskej republiky na zodpovedajúcej úrovni alebo nie. Možno konštatovať, že autorovi sa stanovený cieľ v zásade podarilo naplniť. Autor zaujal právny záver o nekonzistentnosti právnej úpravy a jej neúplnosti, identifikoval sporné právne normy a navrhol námety pro futuro. Aj keď nemožno so všetkými názormi autora súhlasiť, možno oceniť, že autor je schopný problematiku právnu normu analyzovať a právnym spôsobom argumentovať z hľadiska navrhovanej zmeny. Viaceré námety, ktoré autor prezentoval v habilitačnej práci, sú použiteľné v aplikačnej praxi, napr. vo vzťahu k zmene konkrétnych právnych predpisov, riešenie problematiky deliktuálnej zodpovednosti z právneho predchodcu na právneho nástupcu vo vzťahu k určitým správny deliktom právnickej osoby, zjednotenie právnej úpravy vo vzťahu k udeľovaniu amnestie, sankčnému mechanizmu v Slovenskej republike (druhy sankcií, hranice sankcií, kritériá pre výber a druh sankcie, ukladanie sankcií) a procesnoprávnym aspektom posudzovania administratívnej zodpovednosti právnických osôb (začatie konania, priebeh správneho konania, ukončenie správneho konania).

Autor habilitačnej práce sformuloval inšpiratívne výzvy administratívnej zodpovednosti, medzi ktoré zaradil jej vzťah k trestnému právu, judicializáciu správneho trestania pod vplyvom právnej úpravy Správneho súdneho poriadku a elektronické doručovanie, ktorým venuje náležitú pozornosť. Zároveň prezentoval stanovisko, že najvhodnejšou cestou ako napomôcť verejnej správe je spracovanie všeobecného zákona o správnom trestaní, čím by sa upravila nielen oblasť administratívnej zodpovednosti, ale aj zjednotila úprava správnych deliktov fyzických osôb a právnických osôb do jedného celku.

Popri týchto pozitívach k habilitačnej práci uplatňujem niektoré vecné pripomienky.

Najzávažnejšou vecnou pripomienkou je text na s. 37 a nasl., kde autor venoval pozornosť vyvodu trestnej zodpovednosti proti právnickej osobe v zmysle zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb. V tejto časti autor všeobecne vymedzil podmienky za splnenia ktorých je trestný čin pričítaný právnickej osobe. Tieto podmienky sa vzťahujú najmä na ustanovenie § 4 ods. 1 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb. Na druhej strane bližšiu pozornosť nevenoval vyvodu trestnej zodpovednosti proti právnickej osobe podľa § 4 ods. 2 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb. V tejto súvislosti možno zvýrazniť, že ustanovenie § 4 tak v odsekoch 1 a 2 obsahuje vlastný základ trestnej zodpovednosti právnických osôb. V tejto súvislosti je nutné zvýrazniť, že formálna podmienka trestnej zodpovednosti je ustanovená v § 4 ods. 1, ktorý definuje podstatu protiprávneho konania právnickej osoby, teda spôsob spáchania trestného činu v závislosti na konaní orgánov alebo členov orgánov právnickej osoby alebo ďalších tu uvedených osôb. V tomto prípade vlastné konanie právnickej osoby predstavujú tie prejavy vôle, ktoré menom právnickej osoby vykonávajú ňou určené orgány alebo zástupcovia právnickej osoby ako fyzické osoby, pričom právne následky spojené s týmito prejavmi sa pričítajú priamo právnickej osobe ako subjektu práva. Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb ustanovuje odlišné podmienky na vyvodenie trestnej zodpovednosti proti právnickej osobe na podklade § 4 ods. 2 tohto zákona.

V tejto časti habilitačnej práce mohol autor venovať pozornosť aj ustanoveniu § 4 ods. 3 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb, k možnosti nepričítania trestného činu právnickej osobe. Citované ustanovenia predstavuje materiálny korektív, ktorý možno aplikovať len pri vyvodzovaní trestnej zodpovednosti proti právnickej osobe podľa § 4 ods. 2 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb, avšak nie v prípade vyvodzovania trestnej zodpovednosti proti právnickej osobe podľa § 4 ods. 2 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb.

K habilitačnej práci neuplatňujem zásadné pripomienky.

Záver

Oponovaná habilitačná práca JUDr. Mateja Horvata, PhD., ktorá bola predložená ako monografia je spracovaná na požadovanej úrovni. Oceňujem úsilie autora o komplexné spracovanie administratívnej zodpovednosti právnických osôb. Habilitačná práca napĺňa na

veľmi dobrej úrovni absenciu komplexného spracovania zvolenej problematiky v podmienkach Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu odporúčam jej obhajobu v rámci habilitačného konania. V prípade úspešnej obhajoby odporúčam JUDr. Matejovi Horvatovi udeliť titul docent vo vednom odbore správne právo.

V rámci obhajoby habilitačnej práce v rámci habilitačnej prednášky navrhujem, aby JUDr. Matej Horvát zodpovedal nasledovné otázky:

1. Význam rozdelenia subjektov podľa § 4 ods. 1, resp. § 4 ods. 2 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb.
2. Možnosť aplikovania § 4 ods. 3 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb.

Bratislava 16. novembra 2018

prof. JUDr. Jozef Čentíš, PhD.